

Ethisch dilemmaspel

Ethisch Dilemma Spel

1. lees de korte beschrijving van het dilemma
2. kies voor jezelf een optie
3. bespreek de gekozen opties met de groep
4. tracht consensus te bereiken over de beste manier om de situatie aan te pakken
5. kies gezamenlijk een optie of geef een eigen oplossing

6. pas eventueel de casus aan: verandert dit jullie mening?

Gezond leven of gelukkig leven?

Erica is verpleegkundige op een nierdialyseafdeling. Ze vindt dat ze haar patiënten invloed moet geven op de keuzes die worden gemaakt in hun eigen zorg. Erica besteedt veel aandacht aan het aanleren van leefstijlveranderingen, zoals een aangepast dieet en voldoende beweging, die de gezondheid bevorderen. Soms maken patiënten echter keuzes die ze niet goed begrijpt. Richard bijvoorbeeld, een 21-jarige nierpatiënt, komt regelmatig te laat bij zijn dialyseafspraken, omdat hij zich verslapen heeft. Ook gaat hij elke twee weken stappen met zijn vrienden en drinkt daarbij de nodige biertjes: meer dan de toegestane hoeveelheid volgens de richtlijn. Erica heeft al meerdere keren uitgelegd dat zoveel drinken slecht is voor zijn gezondheid en welke negatieve effecten dit kan hebben. Richard reageert daar geïrriteerd op, net als op zijn 'zeurende' ouders: 'Ik ben jong en leef maar één keer. Er is meer in het leven dan nierpatiënt zijn!'

Gezond leven of gelukkig leven?

- A** Erica bespreekt met de nefroloog dat deze gaat proberen met Richard te praten over zijn drinkgedrag. Misschien helpt het als een arts de risico's en mogelijke gevolgen uitlegt.
- B** Erica accepteert Richards' drinkgewoonten: hij heeft het recht zijn eigen besluiten te nemen. Ze besluit te wachten met een gesprek over de risico's tot hij hier open voor staat.
- C** Erica bespreekt het probleem met de nefroloog en samen besluiten zij de maatschappelijk werker in te schakelen. Misschien zijn er psychosociale problemen: wellicht heeft Richard moeite met acceptatie van zijn ziekte.
- D** Erica nodigt Richard en zijn ouders uit voor een familiegesprek om te spreken over zijn leven met een nieraandoening en over de bestaande spanningen tussen hen.

Vertroetelen of activeren?

Fatima werkt als hbo-verpleegkundige in de ouderenzorg. Ze probeert haar patiënten zoveel mogelijk te activeren omdat ze denkt dat dit beter voor ze is, maar ook omdat ze denkt dat dit mensen meer in hun waarde laat. Ze heeft hier weleens discussies over met haar collega's in het team, pas nog over mevrouw Van der Sluis. Zij is thuisgekomen uit het ziekenhuis en krijgt palliatieve zorg. Mevrouw Van der Sluis ligt de hele dag op bed. Daarom vindt Fatima het belangrijk dat ze kleine dingen, zoals eten en haar gezicht wassen, nog zelf doet. Ze denkt dat de kwaliteit van leven van mevrouw het grootst is als ze dit soort taken nog zelf kan doen. Gerda, verzorgende in het thuiszorgteam, vindt dat zielig voor mevrouw. Gerda helpt mevrouw Van der Sluis ook bij het eten. Hoewel mevrouw Van der Sluis daar niet tegen protesteert, is Fatima het daar niet meer eens: 'Ze is al zo afhankelijk, ligt de hele dag in bed, doet niks meer, het enige wat ze kan is zelf nog eten en drinken en nu neem je haar dat ook nog af?'

Vertroetelen of activeren?

A

Tijdens de teamvergadering wordt vastgesteld dat het onvermijdelijk is dat er verschillen in benadering bestaan. Zolang dit de gezondheid van patiënten niet schaadt, wordt dit geaccepteerd.

B

Diverse collega's steunen Fatima omdat het van belang is de waardigheid van de patiënt zo lang mogelijk te bewaren. Dat is een kernwaarde van het palliatieve zorgteam.

C

Anderen zijn het juist eens met Gerda. Het tonen van empathie en geven van zorg aan ernstig zieke mensen zoals mevrouw van der Sluis hoort bij de kern van de verpleegkunde.

D

Het team besluit om mevrouw van der Sluis zelf te vragen wat haar voorkeur heeft. Haar wens zal worden gerespecteerd door alle teamleden.

Brede ondersteuning of schoenmaker blijf bij je leest?

Hans is verpleegkundig specialist op de hiv-poli. Hans heeft vaak te maken met uitdagende patiëntproblemen. Zoals bij Dahir, die vijf jaar geleden uit Somalië naar Nederland is gekomen. Er heerst een taboe op hiv in de gemeenschap van Dahir, hij wil dan ook niet dat zijn familie en vrienden erachter komen dat hij besmet is. Dit geheimhouden maakt het innemen van zijn medicatie soms lastig. Daarnaast heeft Dahir ook allerlei andere problemen die zijn therapietrouw en vermogen tot zelfmanagement negatief beïnvloeden. Zo weet hij zijn weg niet te vinden door alle regelgeving in Nederland en heeft hij te kampen met trauma's. Hij heeft geen werk en heeft schulden. Hij dreigt nu zelfs op straat terecht te komen omdat hij een huurachterstand heeft. Hans vindt het lastig om in het geval van patiënten als Dahir zijn professionele grenzen te bepalen. Trauma's, sociaaleconomische en praktische problemen hebben een grote impact op het zelfmanagement, maar tegelijkertijd kan hij niet alles voor zijn patiënten oplossen.

Brede ondersteuning of schoenmaker blijf bij je leest?

A

Hans besluit dat het buiten zijn professionele verantwoordelijkheid ligt om Dahir's problemen te helpen oplossen. Hij toont empathie en benadrukt het belang van therapietrouw.

B

Hans vindt hij wel professionele verantwoordelijkheid heeft, maar dat hij Dahir's problemen zelf niet kan aanpakken. Hij verwijst hem door naar een maatschappelijk werker die Dahir kan helpen passende ondersteuning te krijgen bij zijn sociale problemen.

C

Hans besluit om Dahir te helpen. In zulke omstandigheden kan je niet zeggen: 'veel succes ermee'. Hij neemt contact op met de woningbouwvereniging en helpt Dahir met het aanvragen van een uitkering.

D

Hans moedigt Dahir aan om steun te zoeken bij zijn lokale kerk, of bij de hiv-vereniging waar een lotgenotengroep voor vluchtelingen actief is.

